

۱+۵۰

(شریحی از آنچه در یک سال
برای بزرگداشت ۵۰ سال گذشت!)

سهیل آل رسول

عضو هیأت مدیره کانون مهندسان فارغ التحصیل دانشکده‌های فنی تبریز

نکوداشت‌ها و بزرگداشت‌ها به مناسبت‌های مختلف و با اهداف متفاوتی برگزار می‌شود. در هر فرهنگ و مرز و بوم این مراسم از جایگاه و اعتبار ویژه‌ای برخوردار است چرا که بسیاری از آن‌ها در صورت احیای سنن یا تجلیل از تفکر یا اندیشه‌ای برگزیده است که می‌تواند تداوم تکامل و تعالی بشر را به همراه داشته باشد. از نقطه نظر زمان اثر و اهمیت این مراسم‌ها شاید بتوان دو دسته مهم را متمایز نمود، دسته اول که در آن مراسم و زمان آن گرامیداشت دارای اهمیتی ویژه است که سازنده خاطره‌ای خاص است و به عبارتی آن گرامیداشت بر پایه موضوع مربوطه، خود هویت دهنده و اعتبار دهنده به موضوع است و دسته دوم که در آن موضوع بزرگداشت آن چنان عمیق یا مهم است که گرامیداشت آن هر قدر باشکوه و به خاطر ماندنی، تنها برگی از کتاب زرین آن خواهد بود.

نوشتن در خصوص اهمیت و عظمت ۵۰ سال تلاش و مبارزه مردان و زنانی از خود گذشته برای ساختن دنیایی آبادتر و ایرانی پر افتخارتر بسیار دشوار است چرا که رعایت امانت و بیان حقیقت آن به آسانی حاصل نمی‌شود به همین ترتیب گرامیداشت پنجاهمین سال تأسیس دانشکده فنی تبریز موضوعی ویژه شمرده می‌شود بزرگداشتی از نوع دوم یعنی مراسمی که در صورت به ثمر نشستن یک سال تلاش دست اندرکاران آن می‌رود که برگی زرین در دفتر پر افتخار پنجاه ساله دانشکده گردد.

برشی از خاطرات:

از خاطراتی که می‌توان به آن اشاره کرد این بود که در آن زمان زنده یاد دکتر بازرگان با وجودی که ساختمان دانشکده فنی در تبریز ساخته نشده بود، ساختمانی را برای بیست و سه نفر دانشجوی پذیرفته شده فراهم نمودند و دانشجویان در آن محل مشغول شدند. ولی تنها مشکل ساختمان دانشکده نبود، بلکه نظر به این که رفت و آمد اساتید در آن زمان به علت دوری فاصله و همچنین وضعیت هوایی مشکل بود و از طرفی دانشکده فنی تبریز با کمبود استاد بومی رو به رو بود، با زحمات زیادی که از طرف زنده یاد دکتر بازرگان کشیده شد، از اساتید دانشکده فنی تهران و همچنین از استادان فرانسوی استفاده شد.

(محمد بزاززاده)

زمانی که کانون مهندسان فارغ التحصیل دانشکده‌های فنی تبریز با همکاری دانشکده‌های فنی دانشگاه تبریز تصمیم به برگزاری این جشن و بزرگداشت گرفتند و گمانه زنی‌ها آغاز شد، موجی از بیم و امید مجریان و تصمیم گیران را فراگرفت چرا که با طرح موضوع در میان هر یک از همدانشکده ای‌ها فارغ از تخصص، شغل، سمت یا تعلقات سیاسی و اجتماعی چنان استقبالی مشاهده می‌شد که در عین روحیه بخش بودن بر تداوم فعالیت‌ها به اتکای حمایت‌های معنوی این عزیزان دغدغه ای را قوت می‌بخشید. چرا که این استقبال و گرایش مثبت بیان می‌کرد فارغ التحصیلان این دانشکده اعم از پیشکسوت و جوان عمیقاً دل در گرو خاستگاه علم و تعالی خود دارند که باعث می‌شود هر مسأله ای مرتبط با آن را با جدیت بیشتری دنبال کنند. نکته ویژه دیگر این بزرگداشت و جشن مناسبت تکرار ناپذیر آن بود، هر چند هر لحظه تکرار نشدنی است اما اهمیت گرامیداشت نیم قرن فعالیت پر ثمر دانشکده فنی دومین دانشگاه ایران موقعیت و فرصت بی نظیری بود که بار مسؤولیت و امانت آن را بر دوش دست اندرکاران دو چندان می‌کرد.

در مجال کوتاه و در مقدمه ویژه نامه این جشن مهم باید ضمن معرفی فعالیت‌هایی که در خصوص گرامیداشت این مناسبت تهیه و تدارک دیده شده است به میانی تفکر و دیدگاه دست اندرکاران آن نیز اشاره شود. چرا که ثبت ماندگارترین اثر ممکن در شأن نیم قرن تلاش علمی دانشکده ای چنین فاخر خالی از اندیشه‌های ناب و کوشش‌های بسیار نبوده است.

هر چند این گرامیداشت در یک روز و در زمانی محدود برگزار می‌شود ولی از آنجا که از میان خیل مهندسان پر تلاش فارغ التحصیل دانشکده تنها عده محدودی می‌توانند در روز جشن حضور داشته باشند باید کاری انجام می‌شد که ثبت اثر آن بلند مدت و قابل دسترسی باشد بنابراین بسیاری از فعالیت‌های ستاد برگزاری جشن در قالب کتابی جلوه گر شد که امید است فارغ از کاستی‌های قابل

بهبود آن یادگار ماندگار نیم قرن اول فعالیت دانشکده فنی دانشگاه تبریز گردد. هر چند برخی از بخش‌های این کتاب پیش از این نیز به گونه‌های مختلف در دسترس ما بوده است لیکن گردآوری و تجمیع این اطلاعات به همراه بخش مهمی که شاید برای اولین بار در یک مجلد تدوین شده باشد به همراه پردازش‌های مربوطه بر غنای این کتاب می‌افزاید. در میان بخش‌هایی که برای نخستین بار گردآوری و تدوین شده است بخش جالبی تحت عنوان تاریخچه تأسیس دانشکده فنی تبریز مشاهده می‌شود که به روش تاریخ نگاری شفاهی و به قلم زرین اولین فارغ التحصیلان دانشکده فنی تبریز نگاشته شده است کسانی که با تمام وجود و لحظه به لحظه تأسیس دانشکده را با تمام دشواری‌ها و نامایماتش در کنار اساتید و اسطوره‌هایی چون دکتر بازرگان، (مؤسس دانشکده فنی تبریز) طی نمودند و نگاشته‌هایشان برخلاف آن همه نامایمات مالمال از خاطرات خوش و یادگارهای بی مثال است.

هر چند آمار و اطلاعات مختلفی از رؤسای دانشکده فنی در طول تاریخ پنجاه ساله آن ارائه شده است لیکن در این جشن با هدف گرامیداشت برگزیدگان

وزیرفصلنامه جشن پنجاهمین سال
تأسیس دانشکده فنی دانشگاه تبریز

۳
عمران
سروش
مکانیک
سواد

زمان زیادی گذشته، گفتنی زیاد به خاطر ندارم. سایه کم‌رنگی از تشکیل دانشکده بیاد می‌آورم که به همت استاد فرزانه، شادروان دکتر بازرگان که ریاست دانشگاه تبریز را بعهده داشت شکل گرفت. به نظرم در ساختمان دو طبقه‌ای در اوایل خیابان شاهپور شمالی (ارتش) نزدیکی فلکه ساعت مستقر گردید. اتاقی در طبقه دوم برای کلاس درس تعیین شد. چند نفر از دبیران برجسته دبیرستان‌های تبریز به تدریس و دانشیاری دعوت شدند. اگر خطا نکنم شادروان آقایان نورخالیچی، فیاض و آقایان نجاتی ناصح‌زاده، الستی که نمی‌دانم، اگر در قید حیات هستند خدا سلامتشان بدارد و اگر نه قرین رحمت. اساتید وارسته‌ی دانشگاه تهران بصورت پروازی دعوت شدند. این آقایان همگی در تحکیم بنیاد دانشکده سهم بسزایی داشتند و هر کدام دروس تخصصی خود را به ما جوانان آن روز انتقال می‌دادند. من بنوبه خود به مصداق بیان شیوای «من علمنی حرفاً فقد صیرنی عبداً» مرهون یکایکشان هستم.
(مهندس حسن طالبی)

و فرهیختگان دانشکده با همکاری قابل تحسین رؤسای دانشکده‌های فنی دانشکده شرح حالی هر چند مختصر از عمده رؤسای ادوار دانشکده، نخبگان و مشاهیر علمی، سیاسی و اجتماعی گردهم آمده و از آن‌ها تقدیر به عمل خواهد آمد. بی‌تردید نام برخی از برجستگان در این میان مغفول مانده است که تنها از عدم دسترسی به اطلاعات ناشی می‌شود اما از آنجا که تک تک فارغ التحصیلان خود منشأ آثار ماندگاری در رشد و آبادانی کشور بوده اند تقدیر از برخی چهره‌ها به نمایندگی از این خیل عظیم انجام می‌پذیرد. کسانی که بدون سودای قدرت و وسوسه ثروت در گوشه گوشه این آب و خاک به عمران و آبادانی پرداختند و چرخ‌های صنعت ایران زمین را به چرخش درآوردند.

اما به لحاظ اجتماعی علیرغم شناسایی گسترده‌ای که به صورت ملی و منطقه‌ای از دانشکده فنی تبریز وجود دارد هیچ‌گاه حق مطلب در مورد آن ادا نشده است

ویژه‌نامه جشن نهمین سال
تاسیس دانشکده فنی دانشگاه تبریز

بنابراین یکی از اهداف برجسته دیگر ستاد برگزاری جشن و دست اندرکاران کانون و دانشکده‌ها توسعه این شناخت و معرفی ظرفیت‌های بالای آن و فارغ التحصیلان آن است که عملاً با انعکاس و پوشش خبری جشن از یک سو و انتشار کتاب، ویژه نامه و ... از سوی دیگر زمینه‌های آن فراهم می‌شود. امید داریم که حاصل تلاش‌های یک ساله مجموعه پیشکسوتان و فارغ‌التحصیلان جوانی که هدفی جز اعتلای دانشکده و برگزاری هرچه باشکوه‌تر و شایسته‌تر این جشن و باقی‌گذارن یادگاری در شان دانشکده فنی تبریز

بنابراین یکی از اهداف برجسته دیگر ستاد برگزاری جشن و دست اندرکاران کانون و دانشکده‌ها توسعه این شناخت و معرفی ظرفیت‌های بالای آن و فارغ التحصیلان آن است که عملاً با انعکاس و پوشش خبری جشن از یک سو و انتشار کتاب، ویژه نامه و ... از سوی دیگر زمینه‌های آن فراهم می‌شود. امید داریم که حاصل تلاش‌های یک ساله مجموعه پیشکسوتان و فارغ‌التحصیلان جوانی که هدفی جز اعتلای دانشکده و برگزاری هرچه باشکوه‌تر و شایسته‌تر این جشن و باقی‌گذارن یادگاری در شان دانشکده فنی تبریز

در سال سوم برای واحدهای تخصصی مدرسینی از مهندسين محلی و دانشکده فنی تهران و نیز از کشور فرانسه به تدریس دعوت شدند که بشرح ذیل می‌باشند:

- ۱- آقای دکتر اسماعیل خوشروان: برای تدریس الکتروتکنیک
- ۲- آقای دکتر یعقوب فرزاد: برای تدریس طرق عمومی ساختمان
- ۳- آقای دکتر حسن دادبان: برای تدریس اقتصاد
- ۴- مرحوم آقای مهندس اسکندر کریمیان: برای تدریس روسازی راه‌آهن
- ۵- مرحوم آقای مهندس ناصر منصوری: برای تدریس بل‌های سنگین
- ۶- مرحوم آقای مهندس ابراهیم شیرازی: برای تدریس مقاومت مصالح و نقشه برداری
- ۷- آقای دکتر اسماعیل بیکی: برای تدریس هیدرولیک عمومی
- ۸- آقای مهندس علی اصغر شکریان: برای تدریس تاسیسات ساختمان
- ۹- آقای مهندس مشدوچیان: از فرانسه برای تدریس بتن فولادی

(مهندس ایوب نوظهورفرشی و مهندس فیروز اشکی)

زین همه جشنی که جایز گاه هست و گاه نیست
هیچ جشنی هم بجا چون جشن دانشگاه نیست
من به قربان کسی که باقیات صالحات
گر بنایی می‌کند جز قریه‌الله نیست
غرفه‌های کاخ دانشگاه چشمک می‌زند
این شکوه معنوی در برج مهر و ماه نیست
چون سرود جشن دانشگاه را سر می‌کنند
جز دعای خیر بانی تحفه افواه نیست
جشن دانشگاه تبریز است و شبهایی عزیز
گر به می‌شویم دفتر جای هیچ‌اکراه نیست
کوی دانشگاه کاخی چون فلک خواهد بلند
آسمان معرفت بی‌خیمه و خرگاه نیست
رهنمایی از چراغ کوی دانشگاه پرس
چشم دل‌گر باز باشد راه هست و چاه نیست

استاد شهیدیار

وزیر اسامه جشن پنجاهمین سال
تاسیس دانشکده فنی دانشگاه تبریز

۵
عمران
برق
مکانیک
مواد